

G E M E E N T E

N O O R D E N V E L D

Advies Flora- en faunawet
herinrichting recreatieterrein Natuurvrienden te Norg

G E M E E N T E

N O O R D E N V E L D

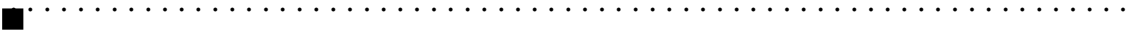
Advies Flora- en faunawet herinrichting recreatieterrein Natuurvrienden te Norg

Inhoud:

Rapport en bijlagen

BügelHajema
ADVISEURS

Roden/Assen
Projectnummer 160.00.03.30.11
9 november 2006

Inhoudsopgave

1	Samenvatting van de conclusies	3
1.1	Aanleiding onderzoek	3
1.2	Gebiedsbescherming	3
1.3	Soortenbescherming	4
2	Inleiding	5
2.1	Planbeschrijving	5
2.2	Flora- en faunawet	5
3	Beschrijving van het gebied	9
4	Natuurwaarden	11
4.1	Beschermde gebieden	11
4.2	Soortenonderzoek	12
4.2.1	Vaatplanten	13
4.2.2	Zoogdieren - vleermuizen	14
4.2.3	Zoogdieren - overige	16
4.2.4	Vogels	19
4.2.5	Amfibieën	20
4.2.6	Reptielen	22
4.2.7	Vissen	23
4.2.8	Dagvlinders	23
4.2.9	Libellen	24
4.2.10	Overige ongewervelde soorten	25
5	Conclusie	27
5.1	Gebiedsbescherming	27
5.2	Soortenbescherming	27
6	Bronnen	31
6.1	Veldbezoek	31
6.2	Media	31
6.3	Gegevens	31
6.4	Literatuur	31

Bijlagen

1.1 Aanleiding onderzoek

In de gemeente Noordenveld zijn er plannen voor een herinrichting van het recreatieterrein Natuurvrienden te Norg. In het kader van de Flora- en faunawet is hiervoor een onderzoek uitgevoerd naar de aanwezige natuurwaarden in het gebied. Tevens is gekeken naar de effecten op beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

1.2 Gebiedsbescherming

Gebieden uit de Natuurbeschermingswet 1998 liggen op een ruime afstand van het plangebied en zijn al gescheiden hiervan door bebouwing en infrastructuur, zodat gezien de aard van de ingrepen geen negatieve effecten zijn te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig.

Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied ligt in de Ecologische Hoofdstructuur. Het betreffende gebied wordt op de functiekaart van het POP (kaart 1) weergegeven als 'Bos met recreatie, houtproductie en natuur'. Het verhogen van het aantal recreatiewoningen heeft een negatief effect op de aanwezige natuurwaarden van het plangebied en hiermee op de Ecologische Hoofdstructuur. De aanwezige en potentiële natuurwaarden van de Ecologische Hoofdstructuur mogen niet worden aangetast. De plannen zijn hierdoor in strijd met het POP. Effecten op de omliggende Ecologische Hoofdstructuur worden, gezien de beslotenheid van het gebied en de beperkte toename, niet verwacht. Daarnaast is er geen belangrijke ecologische relatie tussen het plangebied en het omliggende gebied aanwezig.

Over de aantasting van de Ecologische Hoofdstructuur zal overleg met de provincie moeten plaatsvinden. Indien deze aan de plannen wil meewerken, zal een mitigatie- en compensatieplan met betrekking tot de aantasting van de Ecologische Hoofdstructuur moeten worden opgesteld.

1.3 Soortenbescherming

Soortengroep	Verbodsovertreding van beschermde soorten in plangebied	Vervolgstap
Flora	-	-
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis	Geen, indien bomen en recreatiewoningen vóór begin maart worden gekapt en worden gesloopt. Anders nader onderzoek naar zomerverblijfplaatsen.
Overige zoogdieren	Aardmuis, bunzing, dwergmuis, egel, gewone bosspitsmuis, hermelijn, huisspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis, rosse woelmuis en wezel Steenmarter	Geen, vrijstelling Geen, indien aan voorwaarden wordt voldaan
Vogels*	Verschillende broedvogelsoorten	Geen, bij werken buiten broedseizoen
Amfibieën	Bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander	Geen, vrijstelling
Reptielen	Adder, hazelworm en levendbarende hagedis	Nader onderzoek
Vissen	-	
Dagvlinders	-	
Libellen	-	
Overige soorten	-	

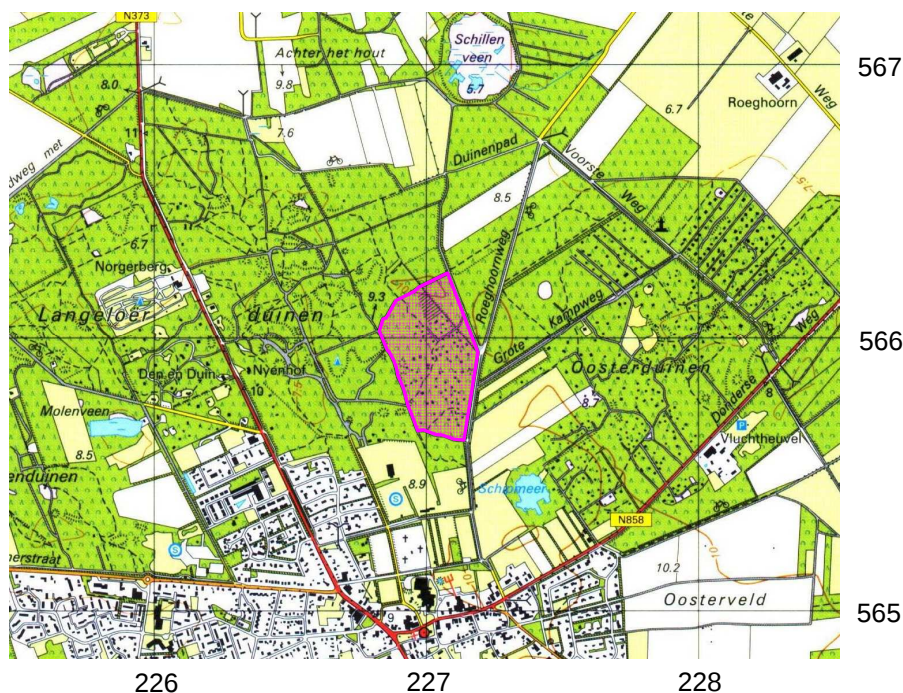
*Vogels

Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting geldt vrijstelling van de verboden, als wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode.

Als er geen gedragscode is, moet worden nagegaan of verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. In dergelijk geval is het mogelijk ontheffing aan te vragen. Men kan ook buiten het broedseizoen (van 15 maart tot 15 juli) werken of starten vóór 15 maart en de werkzaamheden continu laten voortduren waardoor geen verbodsbepalingen worden overtreden.

2.1 Planbeschrijving

Ten behoeve van de herinrichting van het recreatieterrein Natuurvrienden te Norg in de gemeente Noordenveld is het noodzakelijk een onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet uit te voeren naar de aanwezige natuurwaarden in het gebied.

Figuur 1. Plangebied (roze), omliggend gebied en kilometerhokken (grijze lijnen).

2.2 Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

In aanvulling op de bestemmingsplanprocedure moet voor de uitvoering van alle ruimtelijke plannen worden onderzocht welke natuurwaarden aanwezig zijn en of verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. Dit rapport beschrijft de resultaten en conclusies van dit onderzoek voor de herinrichting van het recreatieterrein Natuurvrienden te Norg. Daarnaast is onderzocht of ontheffingen van de verbodsbepalingen nodig zijn en of deze eventueel zullen worden verleend.

■
Zorgplicht

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12).

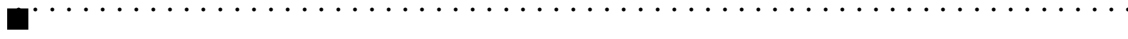
Soortenbescherming

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel. Deze soorten zijn vermeld op lijsten die zijn gebaseerd op het Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet. De verboden in de artikelen 9, 10 en 11 gelden niet voor mol, bosmuis en veldmuis. Ook gelden ze niet voor huisspitsmuis als deze zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

Beschermingsregimes

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in tabellen (zie ook bijlage 9).

1. Algemene soorten (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 1'). Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijstelling voor de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.
2. Overige soorten (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 2'). Voor overige soorten en vogelsoorten geldt eveneens een vrijstelling bij ruimtelijke activiteiten, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Zolang er geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten uit tabel 2 ontheffing worden aangevraagd.

3. Streng beschermde soorten. Bijlage 1-soorten, AMvB 2004 en bijlage IV-soorten, Habitatrichtlijn (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 3').
Voor deze soorten geldt in principe geen vrijstelling. Voor verstoring van deze soorten en van vogels kan slechts onder bepaalde voorwaarden ontheffing worden verleend.

Habitat	De Flora- en faunawet beschermt individuele exemplaren van een soort en vaste rust- en verblijfplaatsen van diersoorten. Voor een goede instandhouding van een diersoort is echter ook behoud van foerageergebied en migratieroutes nodig. Dat wordt in dit rapport ook meegewogen. Deze aspecten worden in de nieuwe interne handleiding van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ook overwogen bij de besluitvorming over ontheffingverlening.
Rode lijst	In dit rapport wordt ook aandacht geschonken aan soorten van de Rode lijst. Hierop staan Nederlandse soorten die bijzondere aandacht nodig hebben. Deze soorten worden bedreigd, zijn zeldzaam of erg kwetsbaar of nemen sterk in aantal af (bijlage 8). De Rode lijsten zijn officieel door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld (Besluit Rode lijsten flora en fauna, november 2004). Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden echter niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen duidelijke juridische status.
Gebiedsbescherming	Naast het soortenbeleid uit de Europese Vogelrichtlijn (1979) en Habitatrichtlijn (1992) moet op grond van artikel 9 van het Besluit op de ruimtelijke ordening ook aandacht worden besteed aan beschermde natuurgebieden uit deze regelgeving. Dit is uitgewerkt in het Natura 2000-beleid. Natura 2000 is het netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die worden beschermd op grond van de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992). De richtlijnen geven aan welke typen natuur en welke soorten precies moeten worden beschermd. De lidstaten wijzen daarvoor speciale beschermingszones aan. In het kader van de Vogelrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangewezen ter bescherming van vogelsoorten vermeld in bijlage I van deze richtlijn, van trekvogels op de Nederlandse Rode lijst en van hun habitatten. Deze aanwijzing is in Nederland nagenoeg voltooid. In het kader van de Habitatrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangemeld bij de Europese Commissie ter bescherming van leefgebieden vermeld in bijlage I en van planten- en diersoorten vermeld in bijlage II van deze richtlijn. Formele aanwijzing zal plaatsvinden in 2006.

Onder de oude Natuurbeschermingswet 1967 vielen twee typen gebieden: beschermde Natuurmonumenten en gebieden die de minister van LNV aanwees ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen. Per 1 oktober 2005 vallen de Natura 2000-gebieden samen met de twee hierboven staande typen gebieden onder de Natuurbeschermingswet 1998. Daar waar de beschermde Natuurmonumenten samenvallen met een Natura 2000-gebied verliest het gebied zijn status als Natuurmonument. Voor ingrepen in of in de omgeving van een dergelijk gebied moet door middel van een vooroverleg tussen bevoegd gezag en initiatiefnemer wordt ingeschat of de ingreep negatieve effecten kan hebben. Als dit het geval is, wordt via een voortoets onderzocht of de ingreep significant negatieve effecten kan hebben. Bij mogelijk significant negatieve effecten moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Als er wel negatieve effecten zijn te verwachten, die echter niet significant zijn, dan moet een verstorings- en verslechteringsstoets worden uitgevoerd. Zowel bij significante als bij niet significante effecten moet een Natuurbeschermingswet-vergunning bij het bevoegd gezag worden aangevraagd. Dit is bijna altijd het College van Gedeputeerde Staten van de provincie.

De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermde gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheersplannen. In het aanwijzingsbesluit van het Natura 2000-gebied, staat vermeld vanwege welke soorten en habitatten en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad. Deze zijn echter ten tijde van het schrijven van dit rapport niet of alleen in concept klaar en nog niet van kracht (concept Natura 2000-doelendocument). Naar verwachting zullen de aanwijzingsbesluiten vóór oktober 2008 definitief worden. Voorlopig wordt er daarom getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten.

De Ecologische Hoofdstructuur uit de Nota Ruimte (en het Structuurschema Groene Ruimte) en het POP II geniet een vergelijkbare bescherming, maar ingrepen bij deze gebieden zijn niet vergunningsplichtig. De Ecologische Hoofdstructuur mag niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot maatschappelijk belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'niet-tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

3

Beschrijving van het gebied

Historie

Door afplagging en overbeweiding ontstonden in de negentiende eeuw zandverstuivingen ten noorden van Norg. Om het dorp en de akkers tegen overstuiving te beschermen, heeft men aan het einde van de negentiende eeuw op de stuifduinen bos aangelegd. Omdat deze bossen werden aangelegd op het kale stuifzand, was men bij de aanleg aangewezen op pionierhoutsoorten als grove den en ontwikkelde het bos zich aanvankelijk uiterst moeizaam. Het plangebied is een onderdeel van zo'n aangelegd bos. Volgens de historische kaart bestond het plangebied rond 1899 dan ook voornamelijk uit opgaand naalddhout met enkele kleinere delen bestaand uit loofbos of heide.

Huidige situatie

De huidige situatie van het plangebied is een vrij open, opgaand gemengd bos. De meest voorkomende boomsoorten zijn grove den en zomereik. De onderbegroeiing is schaars. Rond de recreatiewoningen zijn verschillende tuinplanten aangeplant. Door het plangebied loopt een groot aantal onverharde wegen en paden. Verspreid over het plangebied staan 87 recreatiewoningen. De recreatiewoningen bestaan veelal uit houten wanden met een dakbedekking van golfplaat of dakleer. Er staan echter ook enkele recreatiewoningen die zijn opgetrokken uit baksteen met een dak van dakpannen. Alleen direct rond de recreatiewoningen is buitenverlichting aanwezig. Door de verspreide ligging van de recreatiewoningen, wegen en paden zijn er geen echte rustgebieden in het plangebied aanwezig.

Impressie bos plangebied, locatie nieuwbouw

Bodem en water

De bodemsamenstelling en grondwaterstand zijn voor veel planten- en diersoorten een bepalende factor voor het voorkomen in een gebied. Volgens de bodemkaart bestaat de bodem van het plangebied uit gronden die ontstaan zijn in leemarm en zwak lemig fijn zand. Het betreffen Laarpodzolgronden, Haarpodzolgronden, Vlakvaaggronden en Duinvaaggronden. De gemiddeld hoogste grondwaterstand in het

plangebied ligt dieper dan 40 cm beneden het maaiveld. De gemiddeld laagste grondwaterstand ligt dieper dan 120 cm beneden het maaiveld.

Plannen

De plannen betreffen een herziening van het recreatieterrein Natuurvrienden. De herziening betreft de verplaatsing (zeven) en nieuwbouw (negen) van een aantal recreatiewoningen en de daarbij behorende voorzieningen. Voor de locaties is gebruikgemaakt van de concept plankaart van 25 september 2006. Ten behoeve van de verplaatsingen en nieuwbouw van recreatiewoningen zullen bomen en struiken worden verwijderd en gronden worden vergraven.

Te verplaatsen object (nr. 109)

Te verplaatsen object (nr. 55)

Te verplaatsen object (nr. 51)

Te verplaatsen object (nr 58)

4.1 Beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet
1998

Het plangebied is geen onderdeel van en grenst niet aan een gebied uit de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde gebied hieruit is het Natura 2000-gebied Norgerholt. Het gebied ligt op een afstand van ruim 1,5 km ten zuidwesten van het plangebied. Het gebied is aangewezen door het voorkomen van het habitatype zuurminnende Atlantische beukenbossen met ondergroei van hulst of soms taxus. Tussen beschermde gebieden uit de Natuurbeschermingswet 1998 en het plangebied ligt onder meer bebouwing en infrastructuur. Er is geen ecologische relatie tussen het plangebied en dit beschermde gebied aanwezig.

Gezien de afstand van de beschermde gebieden uit de Natuurbeschermingswet 1998 tot het plangebied en de aard en omvang van de ingrepen zijn er geen negatieve effecten op deze gebieden te verwachten. Voor de activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig.

Ecologische Hoofdstructuur

Uit een gesprek met de heer Grotenhuis van de provincie Drenthe blijkt dat het plangebied in de Ecologische Hoofdstructuur ligt. Het betreffende gebied wordt op de functiekaart van het POP(kaart 1) weergegeven als 'Bos met recreatie, houtproductie en natuur'. De aanwezige en potentiële natuurwaarden van de Ecologische Hoofdstructuur mogen niet worden aangetast.

Het verhogen van het aantal recreatiewoningen heeft een negatief effect op de aanwezige natuurwaarden van het plangebied en hiermee ook op de Ecologische Hoofdstructuur. Door het verhogen van het aantal recreatiewoningen, zal de rust verder worden verstoord en zal de oppervlakte 'natuurlijk' bos worden teruggebracht. De plannen zijn hierdoor in strijd met het POP. Effecten op de omliggende Ecologische Hoofdstructuur worden, gezien de beslotenheid van het gebied en de beperkte toename, niet verwacht. Daarnaast is er geen belangrijke ecologische relatie aanwezig tussen het plangebied en omliggend gebied.

Over de aantasting van de Ecologische Hoofdstructuur zal overleg met de provincie moeten plaatsenvinden. Indien deze aan de plannen wil meewerken, zal een mitigatie- en compensatieplan met betrekking tot de aantasting van de Ecologische Hoofdstructuur moeten worden opgesteld.

4.2 Soortenonderzoek

Het plangebied ligt op het kruispunt van de kilometerhokken¹ 226-565, 226-566, 227-565 en 227-566 en in uurhok¹ 12-22. Figuur 1 geeft een overzicht van het plangebied en de omliggende kilometerhokken.

Voor dit onderzoek zijn gegevens gebruikt van Het Natuurloket² (d.d. 19 oktober 2006), provincie Drenthe (vaatplanten, amfibieën en reptielen), Zoogdierverseniging VZZ (zoogdieren) en Stichting RAVON (amfibieën en reptielen). Daarnaast zijn per kilometerhok en/of uurhok waarnemingen verzameld uit de soortenatlassen voor zoogdieren, vleermuizen, broedvogels, dagvlinders en libellen.

De verspreidingsgegevens van reptielen en amfibieën zijn tevens afkomstig uit het jaarverslag 2004 van Stichting RAVON (internet). De verspreidingsgegevens van dagvlinders en libellen zijn tevens afkomstig uit het Waarnemingenverslag 2006 'Dagvlinders, nachtvlinders en libellen' van de EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (internet).

Enkele verspreidingsgegevens van de hierboven genoemde bronnen berusten voor een deel op dezelfde waarnemingen. Het verschil tussen deze bronnen ligt in de schaal van weergave en de waarnemingsperiode. De gebruikte gegevens zijn opgenomen in de bijlagen.

Gegevens die staan geregistreerd per kilometerhok of per uurhok zijn niet in alle gevallen met voldoende zekerheid tot het te onderzoeken plangebied te herleiden. Hierbij is enige interpretatie op grond van ecologische veldkennis noodzakelijk.

Veldwerk

Het plangebied is half oktober 2006 bezocht om een indruk te krijgen van het gebied, de omgeving en de voorkomende flora en fauna (zie paragraaf 6.1).

Met behulp van de kennis over leefgebieden van soorten, de indruk die van het plangebied is verkregen en de beschikbare gegevens is van de meeste soortengroepen een compleet beeld ontstaan over het voorkomen van de soorten in het plangebied. Van de soortengroepen vleermuizen en reptielen is alleen nog geen compleet beeld ontstaan (zie paragraaf 4.2.2 en 4.2.6).

¹ Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland. Een uurhok is een gebied van 5 bij 5 km gebaseerd op diezelfde verdeling.

² Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar, die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van talloze organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF). Het Natuurloket bezit zelf geen gegevens. Het Natuurloket is een

4.2.1 Vaatplanten

Gegevens

Volgens Het Natuurloket zijn de betreffende kilometerhokken goed onderzocht op het voorkomen van vaatplanten in de periode 1975 tot en met 2004. De gegevens zijn mogelijk verouderd, maar volledig. Aangezien er geen ontheffingsplichtige soorten zijn aangetroffen, zijn gedetailleerde soortgegevens niet opgevraagd. Daarnaast zijn gegevens gebruikt die afkomstig zijn van de provincie Drenthe uit de periode 1970 tot en met 1996. Deze zijn verzameld in het kader van de milieukartering en het floraonderzoek voor de 'Flora van Drenthe'. De kilometerhokken zijn goed tot zeer goed onderzocht, maar de gegevens zijn mogelijk verouderd. In combinatie met het veldbezoek geven de gegevens een voldoende beeld voor dit onderzoek.

Inventarisatie

Het Natuurloket geeft melding van twee tabel 1-soorten en vijf soorten van de Rode lijst. Volgens de gegevens van de provincie zijn er eveneens twee tabel 1-soorten aangetroffen en zijn er tien soorten van de Rode lijst aangetroffen (bijlage 1). De tabel 1-soorten betreffen grasklokje en gewone vogelmelk. Beide soorten zijn tijdens het veldbezoek niet in het plangebied aangetroffen. Grasklokje is een plant van droge, grazige gronden en komt voornamelijk voor in wegbermen. Gewone vogelmelk is een plant van vochtige, matig voedselrijke grond in graslanden, wegbermen en jonge loofbossen. Beide soorten zullen niet in het plangebied voorkomen.

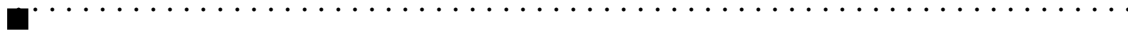
Blauwe bosbes

Gewone eikenvaren

Het plangebied bestaat uit een opgaand gemengd bos op arme grond. Een groot deel hiervan bestaat uit vrij open bos. De boomlaag wordt gedomineerd door grove den en zomereik. Naast deze soorten groeien er soorten als douglasspar, fijnspar en zachte berk. De schaarse struiklaag bestaat voornamelijk uit Europese vogelkers, wilde lijsterbes en hazelaar. Door de arme zandgrond is de kruidlaag zeer schraal. Veel voorkomende soorten hierin zijn struikhei, blauwe bosbes, braam en smalle stekelvaren. Daarnaast staan er soorten als gewone salomonszegel, gewone eikenvaren en witte klaverzuring.

initiatief van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit en de organisaties binnen de VOFF.

Voorkomende soorten zijn soorten van vochtige tot droge, matig voedselrijke bodems. Rond de recreatiewoningen staan veel aangeplante en half verwilderde tuinplanten zoals hortensia, vingerhoedskruid, lelietje-van-dalen, havikskruid en gele bonte dovenetel.

Effecten Door de herziening zullen geen beschermde soorten of rode lijstsoorten verloren gaan of worden aangetast.

4.2.2 Zoogdieren - vleermuizen

Gegevens Volgens Het Natuurloket zijn drie kilometerhokken slecht en is één kilometerhok niet onderzocht op het voorkomen van zoogdieren in de periode 1995 tot en met 2005. Aangezien een aantal ontheffingsplichtige soorten in de kilometerhokken zijn waargenomen zijn gedetailleerde soortgegevens hiervan bij de Zoogdiervereniging VZZ opgevraagd. De verkregen gegevens betreffen alle waarnemingen van de Zoogdierdatabank uit de periode 1995 tot en met 2006. Daarnaast is tevens de Atlas van de Nederlandse vleermuizen geraadpleegd. Deze atlas heeft de verspreiding van vleermuissoorten in kaart gebracht op basis van uurhokken uit de periode 1985 tot en met 1994. De gegevens zijn verouderd en weinig gedetailleerd, maar vrij volledig. Om een beeld te krijgen van mogelijke verblijfplaatsen en jacht- en vliegroutes, heeft er tevens een verkennend avondbezoek plaatsgevonden (zie ook paragraaf 6.1). Het avondbezoek in combinatie met de bekende gegevens geeft echter geen volledig beeld voor deze soortengroep.

Inventarisatie In het uurhok zijn volgens de landelijke atlas vijf vleermuissoorten waargenomen (bijlage 2b). Het gaat om gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis. Volgens de gegevens van de Zoogdierdatabank zijn er in de betreffende kilometerhokken twee soorten waargenomen (bijlage 2a). Het gaat hierbij om laatvlieger en gewone dwergvleermuis. Daarnaast is er een melding van een dwergvleermuis, waarbij het om zowel een gewone dwergvleermuis als een ruige dwergvleermuis kan gaan. Een van de verkregen waarnemingen heeft betrekking op een verblijfplaats. Het gaat hierbij om een 'andere verblijfplaats' van een laatvlieger. Overige waarnemingen hebben betrekking op foeragerende en passerende vleermuizen of worden aangegeven als losse waarneming. Alle vleermuizen zijn tabel 3-soorten.

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn uitgesproken gebouwbewonende soorten. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn uitgesproken boombewonende soorten. Ruige dwergvleermuis bewoont zowel gebouwen als bomen, maar heeft een voorkeur voor bomen. Gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis

foerageren veel rond bebouwing, bomen en besloten waterstructuren. Laatvlieger foerageert daarnaast ook in meer open gebied. Rosse vleermuis foerageert nagenoeg alleen in open gebieden, boven akkers, weilanden en moerassen. Watervleermuis foerageert voornamelijk boven grotere waterstructuren zoals grote vijvers, kanalen en meren.

Tijdens het veldbezoek zijn de bomen op de locaties van de te verplaatsen en nieuw te bouwen recreatiewoningen onderzocht op het voorkomen van holten en spleten. Deze zijn niet aangetroffen. De betreffende bomen zijn vrij gezond en gaaf. Grove den wordt daarnaast zeer weinig gebruikt als verblijfplaats van vleermuizen. De bomen lijken daarnaast te dun voor de aanwezigheid van winterverblijfplaatsen. De te verplaatsen recreatiewoningen zijn tevens onderzocht op het voorkomen van verblijfplaatsen. Een aantal recreatiewoningen verkeren in een vervallen staat. Geschikte openingen voor verblijfplaatsen zijn aanwezig. Bewoningssporen, zoals meststrepen en keutels zijn echter niet aangetroffen. Aangezien de te verplaatsen recreatiewoningen uit hout zijn opgetrokken en gedurende de winter niet continu worden verwarmd, zijn ze niet geschikt als winterverblijfplaats. Zomerverblijfplaatsen kunnen echter op voorhand niet worden uitgesloten.

Avondbezoek

Tijdens het avondbezoek werden om 19.12 uur de eerste vleermuizen waargenomen. Het betroffen hier twee foeragerende gewone dwergvleermuizen die aan de oostzijde van het plangebied boven de Roeghoornweg vlogen. Om 19.46 uur werden op dezelfde plaats twee baltsende gewone dwergvleermuizen gehoord. Om 19.56 uur werd hier ook een voorbijvliegende rosse vleermuis waargenomen. Aan de westzijde van het plangebied nabij recreatiewoning 34, werd om 20.05 uur een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen. Iets later, om 20.15 uur, werd mogelijk dezelfde vleermuis baltsend nabij recreatiewoning nr. 49 waargenomen. Op ongeveer hetzelfde tijdstip werd hier eveneens een overvliegende rosse vleermuis waargenomen. Tot slot werd om 20.25 uur nog een foeragerende gewone dwergvleermuis ten zuidwesten van het plangebied waargenomen.

Gewone dwergvleermuis

Rosse vleermuis

Effecten

Op grond van het veldbezoek is het onwaarschijnlijk dat er verblijfplaatsen van vleermuizen in de te kappen bomen en de te verplaatsen recreatiewoningen aanwezig zijn. Aangezien de betreffende bomen en recreatiewoningen niet geschikt lijken als winterverblijf, is het onwaarschijnlijk dat vleermuizen nog voor de winterslaapperiode (november tot maart, afhankelijk van de weersomstandigheden) naar deze objecten zullen verhuizen. Indien voor begin maart de bomen worden gekapt en de recreatiewoningen worden verplaatst, zullen er geen vleermuizen worden verstoord of vaste verblijfplaatsen worden vernietigd. Indien de werkzaamheden niet in deze periode kunnen worden afgerond, is aanvullend onderzoek naar zomerverblijfplaatsen noodzakelijk aangezien er zowel een gebouw- als een boombewonende soort in het plangebied is aangetroffen. Vleermuizen verhuizen vaak binnen een seizoen waardoor de bomen en recreatiewoningen buiten de winterperiode afwisselend kunnen worden bewoond. Daarnaast waren watervleermuizen tijdens het veldbezoek al grotendeels in de winterverblijfplaatsen aanwezig (onder andere bunkers en ijskelders), waardoor zomerverblijfplaatsen van de soort eveneens niet kunnen worden uitgesloten.

4.2.3 Zoogdieren - overige

Gegevens

Volgens de opgave van Het Natuurloket zijn drie kilometerhokken slecht en is één kilometerhok niet onderzocht op het voorkomen van zoogdieren in de periode van 1995 tot en met 2005. Aangezien een aantal ontheffingsplichtige soorten in de kilometerhokken zijn waargenomen, zijn gedetailleerde soortgegevens hiervan bij de Zoogdierverseniging VZZ opgevraagd. De verkregen gegevens betreffen alle waarnemingen van de Zoogdierdatabank uit de periode 1995 tot en met 2006. Daarnaast is tevens de landelijke zoogdieratlas geraadpleegd. Deze atlas heeft de verspreiding van zoogdieren in kaart gebracht op basis van uurhokken uit de periode van 1970 tot en met 1988. Deze gegevens zijn verouderd en weinig gedetailleerd, maar lijken gezien het aantal voorkomende soorten volledig. Beide bronnen geven in combinatie met het veldbezoek een voldoende beeld voor deze soortengroep.

Volgens de gegevens van de Zoogdierdatabank zijn in de betreffende kilometerhokken twee tabel 3-soorten, één tabel 2-soort en zes tabel 1-soorten waargenomen (bijlage 3a). Daarnaast is er een waarneming van een bosspitsmuis species. Met bosspitsmuis species worden twee soorten bedoeld, de gewone en de tweekleurige bosspitsmuis. Deze twee soorten zijn in het veld moeilijk van elkaar te onderscheiden. In Drenthe komen beide soorten voor. Beide soorten zijn tabel 1-soorten. Volgens de zoogdierenatlas zijn in het uurhok één tabel 3-soort, één tabel 2-soort, 16 tabel 1-soorten en vier niet beschermde soorten waargenomen (zie bijlage 3b). Daarnaast is ook hier een waarneming van een bosspitsmuis species bekend.

Van de waargenomen muizen en spitsmuizen uit tabel 1 is het plangebied geschikt leefgebied voor aardmuis, bosmuis, dwergmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis en rosse woelmuis. Voor veldmuis en woelrat is het plangebied geen geschikt leefgebied, doordat open grasland en oppervlaktewater ontbreken. Van de overige soorten uit tabel 1 is het plangebied geschikt leefgebied voor bunzing, egel, haas, hermelijn, mol, ree, vos en wezel. Tijdens het veldbezoek werden verspreid over het plangebied een aantal molshopen waargenomen, daarnaast werden twee konijnen en twee reeën in het plangebied waargenomen. Haas en ree zullen alleen af en toe in het plangebied komen foerageren. Door het ontbreken van rust door de verspreide ligging van de recreatiewoningen, zal het plangebied geen belangrijk deel van hun leefgebied vormen. Het plangebied is geschikt jachtterrein voor bunzing, egel, hermelijn, vos en wezel. Eén individu of enkele individuen van bunzing, egel, hermelijn en wezel zullen mogelijk eveneens een verblijfplaats in het plangebied hebben.

Bij de tabel 2-soort gaat het bij beide bronnen om eekhoorn. In de Zoogdierdatabank is één waarneming van de soort uit 1986 bekend. Het vrij oude gemende bos biedt een geschikt leefgebied voor de soort. Tijdens het veldbezoek zijn in het gehele plangebied echter geen vraatsporen of nesten van de soort waargenomen. Eekhoorn zal waarschijnlijk wel in het omliggende bosgebied voorkomen. Bij de tabel 3-soorten gaat het om boomarter, das en waterspitsmuis. Boomarter is voornamelijk een bewoner van bebost gebied. De soort komt incidenteel voor nabij bebouwing. Verblijfplaatsen van deze soort (onder andere boomholten en eekhoornnesten) zijn niet aangetroffen en zijn, aangezien het een schuw dier betreft, ook niet in het plangebied te verwachten. Das komt voor in een groot aantal biotopen, maar heeft een voorkeur voor kleinschalige akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Graafsporen en wissels van de soort zijn niet in het plangebied aangetroffen. Rust is voor deze soort belangrijk. Das zal niet in het

plangebied voorkomen. Waterspitsmuis is een soort van schoon water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en een ruig begroeide oever. Dit biotoop komt in en rond het plangebied niet voor. Waterspitsmuis zal niet in het plangebied voorkomen.

Naast de in de kilometerhokken en uurhok waargenomen soorten is het plangebied ook geschikt leefgebied voor de tabel 2-soort steenmarter. In tegenstelling tot de boomarter komt steenmarter wel voor rond bebouwing. Deze soort heeft verblijfplaatsen in takkenhopen, boomholten en gebouwen. Het plangebied is mogelijk een deel van het jachtgebied van de soort. Hoewel geen sporen zijn waargenomen, zijn in enkele te verplaatsen recreatiewoningen wel openingen waargenomen die geschikt lijken voor de soort. Aangezien de te verplaatsen recreatiewoningen niet van binnen konden worden bekeken, kunnen verblijfplaatsen in deze woningen niet worden uitgesloten. Op de nieuwbouwlocaties komen geen verblijfplaatsen van de soort voor.

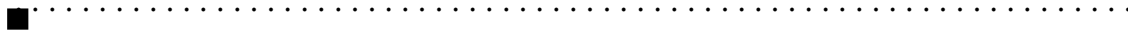
Effecten

Door de werkzaamheden zal het leefgebied van genoemde voorkomende soorten veranderen. Voor deze soorten blijft het plangebied echter geschikt leefgebied. Bij de werkzaamheden zullen wel verblijfplaatsen van tabel 1-soorten verloren gaan. Mogelijk worden hierbij ook enkele exemplaren gedood. Bij de tabel 1-soorten gaat het om algemeen voorkomende soorten die door de werkzaamheden niet in het voortbestaan worden bedreigd. Voor tabel 1-soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. De verboden in de artikelen 9, 10 en 11 gelden in het geheel niet voor mol, bosmuis en veldmuis. Ook gelden ze niet voor huisspitsmuis als deze zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

Eekhoorn

Van de tabel 2-soort eekhoorn zijn in de te kappen bomen geen nesten aangetroffen. Het is echter niet uit te sluiten dat in de tussenliggende tijd in de te kappen bomen een nest zal worden

gebouwd. Dit betekent dat te kappen bomen, alvorens ze worden gekapt, moeten worden bekeken op het voorkomen van nieuwe nesten. Indien een nest van eekhoorn wordt aangetroffen, kunnen de betreffende boom en nabij staande bomen niet worden gekapt alvorens een ontheffing is verkregen. Het eventueel verdwijnen van een verblijfplaats van de tabel 2-soort steenmarter door het verplaatsen van enkele recreatiewoningen, is hier niet onoverkomelijk. Binnen een territorium zijn meerdere verblijfplaatsen aanwezig. Het vernietigen van een verblijfplaats moet echter buiten het voortplantingsseizoen (van maart tot juni) gebeuren. Voordat een gebouw wordt verplaatst of gesloopt, moet ervoor worden gezorgd dat steenmarter uit het gebouw is om te voorkomen dat het dier wordt gedood. In de directe omgeving kan makkelijk een nieuwe verblijfplaats worden gevonden. Indien de sloopwerkzaamheden in het voortplantingsseizoen dienen te gebeuren, is aanvullend onderzoek noodzakelijk om de aan- of afwezigheid vast te stellen.

4.2.4 Vogels

Gegevens

Volgens de opgave van Het Natuurloket is één kilometerhok goed onderzocht op broedvogels in de periode 1994 tot en met 2005. De overige kilometerhokken zijn niet onderzocht. De kilometerhokken zijn matig onderzocht op watervogels in de periode 1996/1997 tot en met 2003/2004. Gezien de ligging van het plangebied en de terreinomstandigheden (bosgebied) zijn aantal- en soortgegevens niet opgevraagd. Voor het onderzoek zijn de broedvogelgegevens gebruikt die afkomstig zijn van de landelijke broedvogelatlas. De broedvogelatlas geeft de verspreiding van broedvogels weer op basis van uurhokken. De gegevens zijn recent en volledig, maar komen uit een groter gebied. Gezien de terreinomstandigheden geven de bekende gegevens in combinatie met het veldbezoek een voldoende beeld.

Inventarisatie

Volgens de broedvogelatlas komen in het betreffende uurhok 111 broedvogelsoorten voor (bijlage 4). Onder de broedvogels zijn 28 soorten van de Rode lijst. De rode lijstsoorten betreffen voor een groot deel vogels van open gebieden zoals weide- en akkervogels. Weide- en akkervogels zullen niet in het plangebied voorkomen. Van de rode lijstsoorten is in het plangebied alleen geschikt broedbiotoop aanwezig voor matkop, ringmus en ransuil. Tijdens het veldbezoek is een groot aantal algemene vogelsoorten waargenomen. Enkele waargenomen soorten zijn: boomklever, gaai, grote bonte specht, koolmees en winterkoning. In het plangebied hangt verspreid een groot aantal nestkasten. In de te kappen bomen zijn tijdens het veldbezoek geen vaste verblijfplaatsen, zoals spechtenholen, van vogels aangetroffen. Naast de struiken, bomen en nestkasten vormen

ook de recreatiewoningen voor soorten zoals winterkoning en merel geschikte broedplaatsen.

Koolmees

Merel

Overwinterende vogels

Het plangebied heeft geen bijzondere waarde voor wintervogels. In de huidige situatie is het plangebied 's winters interessant voor enkele foeragerende zangvogels die in de opgaande begroeiing of op de grond naar vruchten, zaden of insecten zullen zoeken. Er komen soorten voor als kramsvogel, koperwiek, sijs en mezensoorten.

Effecten

Door de herinrichting zal het plangebied veranderen. Het plangebied blijft echter geschikt broed- en foerageergebied voor voorkomende soorten. Vogels zullen over het gehele terrein verspreid, op zowel de bodem als in de opgaande begroeiing en gebouwen tot broeden komen. Aangezien alle vogels (uitgezonderd exoten) zijn beschermd, zullen de werkzaamheden buiten het broedseizoen (15 maart tot en met 15 juli) moeten plaatsvinden. Dit om verstoring van broedvogels in het plangebied en de nabije omgeving te voorkomen. Indien dit niet mogelijk is, dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen te worden begonnen waarna tijdens het broedseizoen continu moet worden doorgewerkt. Dit geldt per locatie. Te verwijderen bomen en struiken zullen echter ook in dit laatste geval buiten het broedseizoen moeten worden verwijderd. Doordat de werkzaamheden reeds voor het broedseizoen zijn begonnen, zullen broedvogels een rustigere broedplaats op enige afstand zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord.

4.2.5 Amfibieën

Gegevens

Volgens Het Natuurloket zijn alle kilometerhokken slecht onderzocht op het voorkomen van amfibieën in de periode 1991 tot en met 2005. Aangezien er één ontheffingsplichtige soort in een van de kilometerhokken is waargenomen, zijn gedetailleerde soortgegevens hiervan bij de Stichting RAVON opgevraagd. De verkregen gegevens betreffen alle waarnemingen van de databank uit de periode 1991 tot en met 2005. De gegevens komen uit verschillende bronnen en worden verzameld door vrijwilligers en betaalde krachten. Daarnaast

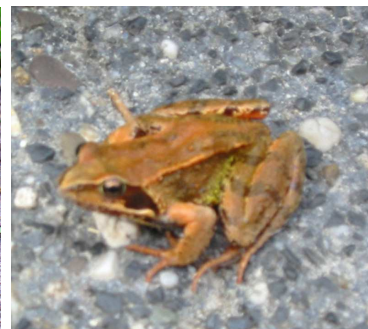
■
zijn tevens de landsdekkende verspreidingskaarten van de Stichting RAVON geraadpleegd. Op verspreidingskaarten is de verspreiding van amfibieën weergegeven op basis van uurhokken uit de periode van 1998 tot en met 2004. Deze gegevens zijn recent, maar voor een deel onvolledig en komen uit een veel groter gebied. In combinatie met het veldbezoek is voor dit onderzoek een voldoende beeld ontstaan.

Inventarisatie

Volgens de Stichting RAVON zijn in de kilometerhokken twee tabel 1-soorten en één tabel 3-soort waargenomen (bijlage 5a). Het gaat hierbij respectievelijk om bruine kikker, gewone pad en heikikker. Uit het uurhok zijn eveneens twee tabel 1-soorten en één tabel 3-soort bekend (bijlage 5b). Echter hierbij gaat het respectievelijk om bruine kikker, kleine watersalamander en heikikker. Tijdens het veldbezoek zijn twee bruine kikkers en een gewone pad waargenomen. In en direct rond het plangebied komt geen oppervlaktewater voor. Het plangebied is hierdoor in eerste instantie alleen geschikt leefgebied voor soorten die niet jaarrond aan water zijn gebonden, zoals de vier waargenomen soorten. Heikikker is echter een soort die voornamelijk voorkomt in vochtige streken, zoals laag- en hoogveengebieden, veenweiden, ruige rivieruitwaarden, ooibossen en vochtige heidegebieden. Het plangebied bestaat uit een droog gemengd bos op zandgrond en is voor de soort geen geschikt landbiotoop. De algemene soorten bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander leven buiten het voortplantingsseizoen op het land. Ze overwinteren in greppels, holten, kelders en onder hout, boomwortels of stenen. Deze soorten kunnen hierdoor in het gehele plangebied voorkomen.

Gewone pad

Bruine kikker

Effecten

Wanneer begroeiing wordt verwijderd en terreindelen worden vergraven, gaan rust- en overwinteringplaatsen van gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander verloren. Enkele exemplaren kunnen hierbij worden gedood. Het betreffen hier algemeen voorkomende soorten uit tabel 1, waarbij de ontwikkelingen geen afbreuk doen aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Voor tabel 1-soorten geldt een vrijstelling van de verboden bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het plangebied zal geschikt leefgebied voor de soorten blijven.

4.2.6 Reptielen

Gegevens

Volgens Het Natuurloket zijn drie kilometerhokken matig onderzocht en is één kilometerhok goed onderzocht op het voorkomen van amfibieën in de periode 1991 tot en met 2005. Aangezien er ontheffingsplichtige soorten zijn waargenomen, zijn gedetailleerde soortgegevens hiervan bij Stichting RAVON opgevraagd. De verkregen gegevens betreffen alle waarnemingen van de databank uit de periode 1991 tot en met 2005. De gegevens komen uit verschillende bronnen en worden verzameld door vrijwilligers en betaalde krachten. Daarnaast zijn tevens de landsdekkende verspreidingskaarten van de Stichting RAVON geraadpleegd. Op verspreidingskaarten is de verspreiding van reptielen weergegeven op basis van uurhokken uit de periode van 1998 tot en met 2004. Deze gegevens zijn recent, maar voor een deel onvolledig en komen uit een veel groter gebied. Aangezien het veldbezoek in een voor reptielen minder gunstige periode heeft plaatsgevonden en enkele in de betreffende kilometerhokken waargenomen soorten op grond van de terreinomstandigheden niet kunnen worden uitgesloten, is er een aanvullend onderzoek nodig.

Inventarisatie

Volgens de Stichting RAVON zijn in de kilometerhokken drie tabel 3-soorten en één tabel 2-soort waargenomen (bijlage 5a). Het gaat hierbij respectievelijk om ringslang, adder, hazelworm en levendbarende hagedis. Uit het uurhok zijn dezelfde soorten bekend (bijlage 5b). Ringslang komt voornamelijk voor in waterrijke gebieden, zoals moerassen, natte graslanden, laagveengebieden en broekbossen. In en direct rond het plangebied komt geen oppervlaktewater voor, waardoor ringslang niet in het plangebied zal voorkomen. Adder komt voornamelijk voor op vochtige plaatsen zoals hoogveen, vochtige heiden en venranden, maar ook op drogere plaatsen zoals open bossen en bosranden. Hazelworm komt onder andere voor op plaatsen met een halfopen begroeiingen in bosranden, op open plekken in bossen en in bermen van wegen. Levenbarende hagedis komt in verschillende habitatten voor, maar heeft een voorkeur voor plaatsen met een tamelijk dichte bodembegroeiing met vochtige plaatsen. Reptielen overwinteren in het algemeen in grote graspolen, oude zoogdierholten en holten onder boomwortels of steenhopen. Op grond van de habitattypen is het mogelijk dat adder, hazelworm en levendbarende hagedis in het plangebied voorkomen. Het plangebied lijkt echter geen optimaal leefgebied voor deze soorten.

Adder

Effecten

Aangezien het veldbezoek in een voor reptielen minder gunstige periode heeft plaatsgevonden en enkele in de betreffende kilometerhokken waargenomen soorten op grond van de terreinomstandigheden niet kunnen worden uitgesloten, is er een aanvullend onderzoek nodig naar het voorkomen van adder, hazelworm en levendbarende hagedis. Dit aanvullend onderzoek kan afhankelijk van het weer plaatsvinden in periode van eind april tot en met september.

4.2.7 Vissen

Inventarisatie

Er is geen oppervlaktewater in het plangebied aanwezig.

4.2.8 Dagvlinders

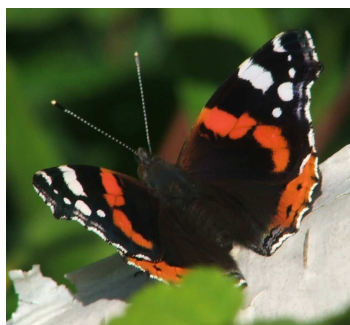
Gegevens

Volgens de opgave van Het Natuurloket zijn twee kilometerhokken goed en twee kilometerhokken redelijk onderzocht op het voorkomen van dagvlinders in de periode 1995 tot en met 2005. De gegevens zijn recent en voor een deel volledig. Gedetailleerde soortgegevens zijn niet opgevraagd, aangezien er geen beschermde soorten zijn waargenomen. Daarnaast zijn de verspreidingsatlas van Dagvlinders in Drenthe en het Waarnemingenverslag 2006 'Dagvlinders, nachtvlinders en libellen' geraadpleegd. De verspreidingsatlas heeft de verspreiding van dagvlinders in kaart gebracht op basis van kilometerhokken uit de periode 1990 tot en met 2001. Deze gegevens zijn vrij recent en lijken volledig. De gegevens van het Waarnemingenverslag 2006 zijn weergegeven op basis van uurhokken uit de periode 1990 tot en met 2005. Deze gegevens zijn voor een groot deel recent en volledig, maar weinig gedetailleerd. De gegevens geven in combinatie met het veldbezoek een voldoende beeld voor deze soortengroep.

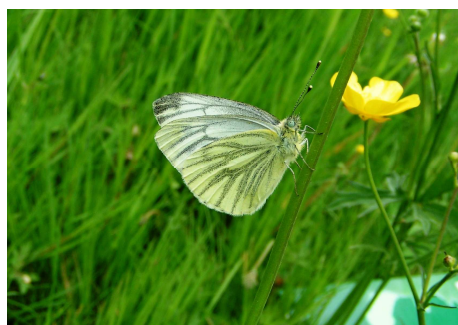
Inventarisatie

Volgens Het Natuurloket zijn in de kilometerhokken geen beschermde soorten waargenomen. Er is wel één soort van de Rode lijst waargenomen. Volgens de verspreidingsatlas zijn in de kilometerhokken 23 soorten waargenomen, waaronder één soort van de Rode lijst, de bruine vuurvlinder (bijlage 6a). Volgens het

Waarnemingenverslag 2006 zijn in het uurhok 32 soorten waargenomen (bijlage 6b). Hieronder zijn zeven soorten van de Rode lijst en twee tabel 3-soorten. De tabel 3-soorten betreffen rouwmantel en heideblauwtje. Rouwmantel is na 2000 niet meer in het uurhok waargenomen. De soort plant zich zeer waarschijnlijk niet meer in Nederland voort. Aangezien de soort wel jaarlijks wordt waargenomen als zwerver uit omliggende landen zoals Duitsland, zal het bij de waarnemingen om incidentele zwervers gaan. Het plangebied heeft geen speciale waarde voor de soort. Heideblauwtje is na 2000 wel in het uurhok waargenomen. De soort is een schaarse standvlinder en leeft op gevarieerde heidevelden. In of direct rond het plangebied komen geen heidevelden voor, waardoor de soort niet in het plangebied zal voorkomen. In het plangebied zullen enkele algemene soorten voorkomen zoals klein geaderd witje, atalanta en kleine vos. In de tuintjes rond de recreatiewoningen staan verschillende nectarplanten. Daarnaast staan in het plangebied voor deze soorten waardplanten zoals grote brandnetel. In het plangebied komen geen specifieke vegetaties voor beschermde soorten of rode lijstsoorten voor.

Atalanta

Klein geaderd witje

Effecten

In het plangebied komen geen beschermde soorten voor. Het biotoop waarvan de voorkomende vlinders in het plangebied gebruikmaken, zal voor een deel veranderen. Het plangebied blijft echter geschikt voor de voorkomende soorten.

4.2.9 Libellen

Gegevens

Volgens Het Natuurloket zijn twee kilometerhokken goed en twee kilometerhokken niet onderzocht op het voorkomen van libellen in de periode 1991 tot en met 2005. De gegevens zijn recent en voor een deel volledig. Gedetailleerde soortgegevens zijn niet opgevraagd, aangezien er geen beschermde soorten zijn waargenomen. Daarnaast is gebruikgemaakt van verspreidingsatlas Libellen in Drenthe en is het Waarnemingenverslag 2006 'Dagvlinders, nachtvlinders en libellen' geraadpleegd. De verspreidingsatlas heeft de verspreiding van libellen in kaart gebracht op basis van

■
kilometerhokken in de periode 1995 tot en met 2003. Deze gegevens zijn vrij recent en vrij volledig. De gegevens van het Waarnemingenverslag 2006 zijn weergegeven op basis van uurhokken uit de periode 1990 tot en met 2005. Deze gegevens zijn voor een groot deel recent en volledig, maar weinig gedetailleerd. De gegevens geven in combinatie met het veldbezoek een voldoende beeld voor deze soortengroep.

Inventarisatie

In één kilometerhok zijn volgens Het Natuurloket twee soorten van de Rode lijst waargenomen. Volgens de verspreidingsatlas zijn in de kilometerhokken 22 soorten waargenomen, waaronder één soort van de Rode lijst, de tengere pantserjuffer (bijlage 7a). In het uurhok zijn volgens het waarnemingenverslag 30 soorten waargenomen, waaronder één soort van de Rode lijst, de glassnijder (bijlage 7b). In het plangebied komt geen voortplantingswater voor libellen voor, waardoor het plangebied alleen geschikt jachtgebied is voor een aantal algemene zwervende libellensoorten, zoals de in het uurhok waargenomen steenrode heidelibel en paardenbijter. Het plangebied heeft echter geen speciale waarde voor deze zwervende soorten.

Steenrode heidelibel

Paardenbijter

Effecten

In het plangebied komen geen beschermde soorten voor. Het biotoop waarvan de voorkomende libellen in het plangebied gebruikmaken, zal veranderen. Het plangebied blijft echter geschikt als leefgebied voor voorkomende soorten.

4.2.10 Overige ongewervelde soorten

De beschermde kevers en mieren zijn niet in het plangebied te verwachten. De beschermde mierensoorten komen voor in zandige bosgebieden. De oude eikenbomen voor vliegend hert zijn afwezig. Gestreepte waterroofkever is een soort van met name groot water in laagveen en poelen. Brede geelrandwaterroofkever is een soort van grote, permanent stilstaande wateren. Juchtleerkever en heldenbok worden binnen Nederland als uitgestorven beschouwd. Ditzelfde geldt

■

waarschijnlijk voor rivierkreeft en Bataafse stroommossel. De wijngaardslak is gebonden aan het voorkomen van mergel.

.....

5.1 Gebiedsbescherming

Natuurbeschermingswet
1998

Gebieden uit de Natuurbeschermingswet 1998 liggen op een ruime afstand van het plangebied en zijn al gescheiden hiervan door bebouwing en infrastructuur, zodat gezien de aard van de ingrepen geen negatieve effecten zijn te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig. Deze conclusie moet bij de besluitvorming in het kader van de planologische procedure, wat betreft de Natura 2000-gebieden, worden betrokken.

Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied ligt in de Ecologische Hoofdstructuur. Het betreffende gebied wordt op de functiekaart van het POP (kaart 1) weergegeven als 'Bos met recreatie, houtproductie en natuur'. Het verhogen van het aantal recreatiewoningen heeft een negatief effect op de aanwezige natuurwaarden van het plangebied en hiermee op de Ecologische Hoofdstructuur. De aanwezige en potentiële natuurwaarden van de Ecologische Hoofdstructuur mogen niet worden aangetast. De plannen zijn hierdoor in strijd met het POP. Effecten op de omliggende Ecologische Hoofdstructuur worden, gezien de beslotenheid van het gebied en de beperkte toename, niet verwacht. Daarnaast is er geen belangrijke ecologische relatie tussen het plangebied en omliggend gebied aanwezig.

Over de aantasting van de Ecologische Hoofdstructuur zal overleg met de provincie moeten plaatsenvinden. Indien deze aan de plannen wil meewerken, zal een mitigatie- en compensatieplan met betrekking tot de aantasting van de Ecologische Hoofdstructuur moeten worden opgesteld.

5.2 Soortenbescherming

Ten aanzien van de soortenbescherming zijn vijf aspecten (van belang in de verdere procedure) in acht genomen:

- nadere inventarisatie;
- niet bedreigde waarden;
- bescherming vogels;
- vrijgestelde soorten;
- ontheffingen.

Vleermuizen

Tijdens het avondbezoek zijn onder andere de tabel 3-soorten gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) waargenomen. Het is onwaarschijnlijk dat er ten tijde van het veldbezoek verblijfplaatsen van vleermuizen in de te kappen bomen en de te verplaatsen recreatiewoningen aanwezig waren. Aangezien de betreffende bomen en recreatiewoningen niet geschikt lijken als winterverblijf, is het onwaarschijnlijk dat vleermuizen nog voor de winterslaaperperiode (november tot maart, afhankelijk van de weersomstandigheden) naar deze objecten zullen verhuizen. Indien voor begin maart de bomen worden gekapt en de recreatiewoningen worden verplaatst, zullen er geen vleermuizen worden verstoord of vaste verblijfplaatsen worden vernietigd. Indien de werkzaamheden niet in deze periode kunnen worden afgerond, is aanvullend onderzoek naar zomerverblijfplaatsen noodzakelijk, aangezien er zowel gebouw- als een boombewonende soorten in het plangebied zijn aangetroffen. Nader onderzoek kan plaatsvinden in de periode tussen 15 april en 15 oktober, afhankelijk van de weersomstandigheden.

Reptielen

Aangezien het verkennend veldbezoek in een voor reptielen minder gunstige periode heeft plaatsgevonden en enkele in de betreffende kilometerhokken waargenomen soorten op grond van de terreinomstandigheden niet kunnen worden uitgesloten, is er een aanvullend onderzoek nodig naar het voorkomen van adder (*Daboia russellii*), hazelworm (*Anguis fragilis*) en levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*). Dit aanvullend onderzoek kan afhankelijk van de weersomstandigheden plaatsvinden in periode van eind april tot en met september.

Steenmarter

Mogelijk komt de tabel 2-soort steenmarter (*Martes foina*) in het plangebied voor. Waarschijnlijk maakt de soort gebruik van enkele recreatiewoningen als verblijfplaats. Het eventueel verdwijnen van een verblijfplaats is hier niet onoverkomelijk, omdat binnen het territorium meerdere verblijfplaatsen zijn. Het verstoren of vernietigen van een verblijfplaats moet echter buiten het voortplantingsseizoen (van maart tot juni) gebeuren. Voordat een recreatiewoning wordt verplaatst (of gesloopt), moet ervoor worden gezorgd dat steenmarter uit het gebouw is om te voorkomen dat het dier wordt gedood. In de directe omgeving kan gemakkelijk een nieuwe verblijfplaats worden gevonden. Indien niet volgens de bovengenoemde voorwaarden kan worden gewerkt, is aanvullend onderzoek noodzakelijk om de aan- of afwezigheid van steenmarter vast te stellen.

Eekhoorn

Mogelijk komt de tabel 2-soort eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) in het plangebied voor. In de bomen zijn geen nesten van deze soort aangetroffen. Het is echter niet uit te sluiten dat in de tussenliggende tijd in de te kappen bomen een nest zal worden gebouwd. Alvorens bomen worden gekapt, zullen de bomen moeten worden gecontroleerd op de aanwezigheid van nesten. Indien een nest wordt aangetroffen, kunnen de betreffende boom en nabij staande bomen niet worden gekapt. Voor de kap van een boom met een bewoond eekhoornnest zal een ontheffing moeten worden aangevraagd.

Niet bedreigde waarden

Van de volgende soortengroepen worden geen verbodsbepalingen overtreden in het plangebied:

- vaatplanten;
- vissen;
- dagvlinders;
- libellen;
- overige ongewervelde soorten.

Bescherming vogels

Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting geldt vrijstelling van de verboden, als wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode.

Als er geen gedragscode is, moet worden nagegaan of verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. Er zijn in of in de omgeving van het plangebied geen permanent bewoonde nesten of belangrijke rust- of foerageergebieden van vogels aanwezig. Wel broeden een aantal vogels in en rond het plangebied. Daarom kan men er in dit plangebied van uitgaan, dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden, als er buiten het broedseizoen (van 15 maart tot 15 juli) wordt gewerkt of als er voor 15 maart wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Dit geldt per locatie. Te verwijderen bomen en struiken zullen echter ook in dit laatste geval buiten het broedseizoen moeten worden verwijderd. Doordat de werkzaamheden reeds voor het broedseizoen zijn begonnen, zullen broedvogels een rustigere broedplaats op enige afstand zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. Dit is in overeenstemming met de visie van de Dienst Landelijk Gebied (DLG), de adviserende instantie op het gebied van ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet.

In het plangebied is voor geen enkele soort de goede staat van instandhouding in het geding.

Vrijgestelde soorten

In het plangebied komen enkele beschermde soorten voor in de groepen amfibieën en zoogdieren, die worden verstoord door de werkzaamheden. Deze staan in tabel A. Voor deze soorten geldt bij

ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling voor artikel 9 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor verstoring van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. De verboden in de artikelen 9, 10 en 11 gelden niet voor mol en bosmuis. Ook gelden ze niet voor huisspitsmuis als deze zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

Tabel A. Soorten in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>

Ontheffingen

Na uitvoering van de aanvullende onderzoeken zal blijken of ontheffingen moeten worden aangevraagd.

6.1 Veldbezoek

Het gebied is op 9 oktober 2006 door de heer ing. D.J. Venema bezocht om een indruk te krijgen van het terrein en het voorkomen van planten- en diersoorten. Er zijn hierbij plantensoorten genoteerd, maar verder geen volledige vegetatieopnamen gemaakt.

Tevens is er 's avonds geluisterd naar vleermuizen met behulp van een Pettersson D100 ultrasoon detector (batdetector). Het onderzoek heeft geduurd van 18,30 uur tot 21.30 uur. De zon ging om 19.00 uur onder. Het was een half bewolkte avond, waarbij de temperatuur afnam van 18 °C tot 17 °C. Er stond een zwakke zuid wind. Van 20.44 uur tot 20.50 uur viel er lichte motregen. Voor vleermuizen waren de omstandigheden gunstig om uit te vliegen en te foerageren.

6.2 Media

- www.natuurloket.nl overzicht recente en beschikbare gegevens planten en dieren;
- www.ravon.nl informatie over (verspreiding) van herpetofauna.

6.3 Gegevens

- Provincie Drenthe (2004): Milieukartering Drenthe, Productgroep Landelijk gebied, gegevens van:
Planten: Werkgroep Florakartering Drenthe (WFD);
Vlinders: Vlinderwerkgroep Drenthe;
Amfibieën en reptielen: Werkgroep Amfibieën en Reptielen Drenthe (WARD);
- Landelijke Databank Stichting RAVON, Nijmegen voor gegevens van amfibieën en reptielen.

6.4 Literatuur

- Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Toelichting bij kaartblad 12 West Assen, Wageningen 1984;
- Meijden, R. van der, Heukels' Flora van Nederland, Wolters-Noordhoff bv Groningen/Houten 2005;
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden en A. van Diepenbeek, Zoogdieren van West-Europa, Stichting Uitgeverij KNNV en Vereniging Natuurmonumenten, Utrecht 1994;

-
- Broekhuizen, S, B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht 1992;
 - Limpens, H, K. Mostert en W. Bongers, Atlas van de Nederlandse vleermuizen: Onderzoek naar verspreiding en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht 1997;
 - SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002, Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000 – Nederlandse fauna 5, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden;
 - Provincie Drenthe, Amfibieën en Reptielen in Drenthe, Dienst ruimte en groen in samenwerking met de werkgroep Amfibieën en Reptielen Drenthe, Assen 1993;
 - Dijkstra, A.C.J., J. de Vries en B.J. Hoentjen, Dagvlinders in Drenthe: Voorkomen en verspreiding 1990-2001, Uitgeverij PubliQue/Vlinderwerkgroep Drenthe 2003;
 - Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002, De Nederlandse libellen (Odonata) – Nederlandse fauna 4, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden;
 - Abbingh, G. en R. Manger, Libellen in Drenthe: Verspreidingsatlas 1995-2003; Libellenwerkgroep Drenthe, Assen 2004.
 - Waarnemingenverslag 2006 Dagvlinders, Nachtvinders en libellen EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie,
 - Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber. A.J. van Loon, A.A. Maelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, 2004. De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata) – Nederlandse fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
-

Bijlagen

1. Vaatplanten
2. Vleermuizen
3. Overige zoogdieren
4. Broedvogels
5. Amfibieën en reptielen
6. Vlinders
7. Libellen
8. Codes Rode lijst
9. Uitleg beschermingsregime

Bijlage 1. Vaatplanten (beschermde soorten en soorten van de Rode lijst) in de kilometerhokken 226-565, 226-566, 227-565 en 227-566 in en rond het plangebied (provincie Drenthe)

Nederlandse naam	Waarneming				Rode lijst	Beschermingsregime
	226-565	226-566	227-565	227-566		
Bosdroogbloem	x	x	x	x	GE	
Echte karwij	x				GE	
Eenarig wollegras				x	KW	
Gewone vogelmelk			x			Tabel 1
Grasklokje	x	x	x	x		Tabel 1
Hondsviooltje	x				GE	
Kamgras				x	GE	
Kleine veenbes				x	KW	
Krabbescheer			x		GE	
Kruipbrem		x			KW	
Stijve ogentroost				x	GE	
WATERAARDBEI			x		GE	

Bijlage 2a. Vleermuizen in de kilometerhokken rond het plangebied (VZZ)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Dwergvleermuis species	x		Tabel 3 (bijlage IV)
Gewone dwergvleermuis	x		Tabel 3 (bijlage IV)
Laatvlieger	x		Tabel 3 (bijlage IV)

Bijlage 2b. Vleermuizen in het uurhok 12-22 in en rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Gewone dwergvleermuis	x		Tabel 3 (bijlage IV)
Laatvlieger	x		Tabel 3 (bijlage IV)
Rosse vleermuis	x		Tabel 3 (bijlage IV)
Ruige dwergvleermuis	x		Tabel 3 (bijlage IV)
Watervleermuis	x		Tabel 3 (bijlage IV)

Bijlage 3a. Overige zoogdieren in de kilometerhokken rond het plangebied (VZZ)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Aardmuis	x		Tabel 1
Boommarter	x	KW	Tabel 3 (bijlage 1)
Bosmuis	x		Tabel 1
Bosspitsmuis species	x		Tabel 1
Das	x		Tabel 3 (bijlage 1)
Dwergmuis	x		Tabel 1
Dwergspitsmuis	x		Tabel 1
Eekhoorn	x		Tabel 2
Rosse woelmuis	x		Tabel 1
Veldmuis	x		Tabel 1

Bijlage 3b. Zoogdieren in het uurhok 12-22 in en rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Aardmuis	x		Tabel 1
Amerikaanse nerts	x		
Bosmuis	x		Tabel 1
Bosspitsmuis	x		Tabel 1
Bruine rat	x		
Bunzing	x		Tabel 1
Dwergspitsmuis	x		Tabel 1
Eekhoorn	x		Tabel 2
Egel	x		Tabel 1
Haas	x		Tabel 1
Hermelijn	x		Tabel 1
Huismuis	x		
Huisspitsmuis	x		Tabel 1
Konijn	x		Tabel 1
Mol	x		Tabel 1
Muskusrat	x		
Ree	x		Tabel 1
Rosse woelmuis	x		Tabel 1
Veldmuis	x		Tabel 1
Vos	x		Tabel 1
Waterspitsmuis	x	KW	Tabel 3 (bijlage 1)
Wezel	x		Tabel 1
Woelrat	x		Tabel 1

x = vangst of vondst

= braakbalvondst

Bijlage 4. Broedvogels in het uurhok 12-22 in en rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Appelvink	z		Tabel 2
Bergeend	z		Tabel 2
Blauwe Reiger	z		Tabel 2
Boerenwaluw	w/z	GE	Tabel 2
Bonte Vliegenvanger	w		Tabel 2
Boomklever	w		Tabel 2
Boomkruiper	w/z		Tabel 2
Boomleeuwerik	m		Tabel 2
Boompieper	w/z		Tabel 2
Bosrietzanger	w/z		Tabel 2
Bosuil	w		Tabel 2
Braamsluiper	w/z		Tabel 2
Buizerd	z		Tabel 2
Dodaars	w		Tabel 2
Ekster	w/z		Tabel 2
Fazant	w/z		Tabel 2
Fitis	w/z		Tabel 2
Fluiter	w		Tabel 2

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Fuut	w		Tabel 2
Gaai	w/z		Tabel 2
Geelgors	z		Tabel 2
Gekraagde Roodstaart	z		Tabel 2
Gele Kwikstaart	w/z	GE	Tabel 2
Gierzwaluw	w		Tabel 2
Glanskop	w		Tabel 2
Goudhaantje	w/z		Tabel 2
Goudvink	z		Tabel 2
Grasmus	w/z		Tabel 2
Graspieper	w/z	GE	Tabel 2
Grauwe Klauwier	z	BE	Tabel 2
Grauwe Vliegenvanger	m	GE	Tabel 2
Groene Specht	w	KW	Tabel 2
Groenling	w/z		Tabel 2
Grote Bonte Specht	w/z		Tabel 2
Grote Lijster	w/z		Tabel 2
Grutto	z	GE	Tabel 2
Havik	z		Tabel 2
Heggenmus	w/z		Tabel 2
Holenduif	w/z		Tabel 2
Houtduif	w/z		Tabel 2
Houtsnip	w		Tabel 2
Huisbus	w/z	GE	Tabel 2
Huiszwaluw	w/z	GE	Tabel 2
Kauw	w/z		Tabel 2
Kerkuil	z	KW	Tabel 2
Kievit	w/z		Tabel 2
Kleine Barmstijg	m		
Kleine Bonte Specht	w		Tabel 2
Kleine Kruisbek	w/z		Tabel 2
Kneus	w/z	GE	Tabel 2
Knobbelzwaan	z		Tabel 2
Koekoek	w/z	KW	Tabel 2
Koolmees	w/z		Tabel 2
Kruisbek	z		Tabel 2
Kuifeend	z		Tabel 2
Kuifmees	w/z		Tabel 2
Kwartel	w		Tabel 2
Kwartelkoning	w	KW	Tabel 2
Matkop	w/z	GE	Tabel 2
Meerkoet	w/z		Tabel 2
Merel	w/z		Tabel 2
Nachtegaal	w	KW	Tabel 2
Nijlgans	z		
Oeverzwaluw	z		Tabel 2
Paapje	w	BE	Tabel 2
Patrijs	w	KW	Tabel 2
Pimpelmees	w/z		Tabel 2
Porseleinhoen	w	KW	Tabel 2

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Putter	w		Tabel 2
Ransuil	z	KW	Tabel 2
Rietgors	w/z		Tabel 2
Rietzanger	m		Tabel 2
Ringmus	w/z	GE	Tabel 2
Roodborst	w/z		Tabel 2
Roodborsttapuit	w		Tabel 2
Ruigpootuil	w		Tabel 2
Scholekster	w/z		Tabel 2
Sijs	m		Tabel 2
Slobeend	w	KW	Tabel 2
Soepeend	w/z		
Soepgans	w/z		
Sperwer	z		Tabel 2
Spotvogel	m	GE	Tabel 2
Spreeuw	w/z		Tabel 2
Sprinkhaanzanger	w		Tabel 2
Staartmees	w/z		Tabel 2
Tijftjaf	w/z		Tabel 2
Torenvalk	z		Tabel 2
Tuinfluit	w/z		Tabel 2
Tureluur	w	GE	Tabel 2
Turkse Tortel	w/z		Tabel 2
Veldleeuwerik	w/z	GE	Tabel 2
Vink	w/z		Tabel 2
Vuurgoudhaantje	w		Tabel 2
Waterhoen	w/z		Tabel 2
Waterral	m		Tabel 2
Watersnip	z	BE	Tabel 2
Wespendief	z		Tabel 2
Wielewaal	m	KW	Tabel 2
Wilde Eend	w/z		Tabel 2
Winterkoning	w/z		Tabel 2
Wintertaling	w	KW	Tabel 2
Witte Kwikstaart	w/z		Tabel 2
Wulp	z		Tabel 2
Zanglijster	w/z		Tabel 2
Zomertortel	w	KW	Tabel 2
Zwarte Kraai	w/z		Tabel 2
Zwarte Mees	w/z		Tabel 2
Zwarte Roodstaart	w/z		Tabel 2
Zwarte Specht	z		Tabel 2
Zwartkop	w/z		Tabel 2

m = mogelijk

w = waarschijnlijk

z = zeker

Bijlage 5a. Amfibieën en reptielen in de kilometerhokken rond het plangebied (RAVON)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Adder	x	KW	Tabel 3 (bijlage 1)
Bruine kikker	x		Tabel 1
Hazelworm	x	KW	Tabel 3 (bijlage 1)
Heikikker	x	KW	Tabel 3 (bijlage IV)
Kleine watersalamander	x		Tabel 1
Levendbarende hagedis	x		Tabel 2
Ringslang	x	KW	Tabel 3 (bijlage 1)

Bijlage 5b. Amfibieën en reptielen in het uurhok 12-22 in en rond het plangebied (RAVON-site)

Nederlandse naam	Waarneming 1990-2000 ≥ 2001	Rode lijst	Beschermingsregime
Bruine kikker	x		Tabel 1
Heikikker	x	KW	Tabel 3 (bijlage IV)
Kleine watersalamander	x		Tabel 1
Adder	x	KW	Tabel 3 (bijlage 1)
Hazelworm	x	KW	Tabel 3 (bijlage 1)
Levendbarende hagedis	x		Tabel 2
Ringslang	x	KW	Tabel 3 (bijlage 1)

Bijlage 6a. Dagvlinders in de kilometerhokken 226-565, 226-566, 227-565 en 227-566 in en rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming 226-565 226-566 227-565 227-566				Rode lijst	Beschermingsregime
Atalanta	x	x	x	x		
Bont zandoogje	x	x		x		
Boomblauwtje		x		x		
Bruin zandoogje	x	x	x	x		
Bruine vuurvliinder		x	x	x	KW	
Citroenvliinder	x	x	x	x		
Dagpauwoog	x	x	x	x		
Distelvliinder		x				
Eikenpage			x			
Geelsprietdikkopje				x		
Gehakkelde aurelia				x		
Groentje				x		
Groot dikkopje		x		x		
Groot koolwitje		x		x		
Klein geaderd witje	x	x	x	x		
Klein koolwitje			x	x		
Kleine vos	x	x	x	x		
Kleine vuurvliinder		x		x		
Koevinkje	x	x	x	x		
Landkaartje		x		x		

Nederlandse naam	Waarneming				Rode lijst	Beschermingsregime
	226- 565	226- 566	227- 565	227- 566		
Oranje zandoogje	x	x	x	x		
Oranjetipje		x	x	x		
Zwartsprietdikkopje	x	x	x	x		

Bijlage 6b. Vlinders in het uurhok 12-22 in en rond het plangebied (waarnemingenverslag)

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	1990-2000	≥ 2001		
Argusvlinder	x			
Atalanta	x	x		
Bont zandoogje	x			
Boomblauwtje	x	x		
Bruin zandoogje	x	x		
Bruine eikenpage	x		KW	
Bruine vuurvlinder	x	x	KW	
Citroenvlinder	x	x		
Dagpauwoog	x	x		
Distelvlinder	x			
Eikenpage	x			
Geelsprietdikkopje	x			
Gehakkelde aurelia	x	x		
Gentiaanblauwtje	x	x	KW	
Groentje	x	x		
Groot dikkopje	x	x		
Groot koolwitje	x	x		
Heideblauwtje	x	x	KW	Tabel 3 (bijlage 1)
Heivlinder	x		GE	
Hooibeestje	x			
Icarusblauwtje	x			
Klein geaderd witje	x	x		
Klein koolwitje	x	x		
Kleine vos	x	x		
Kleine vuurvlinder	x	x		
Koevinkje	x	x		
Koninginnenpage	x		GE	
Landkaartje	x	x		
Oranje zandoogje	x	x		
Oranjetipje	x	x		
Rouwmantel	x		VN	Tabel 3 (bijlage 1)
Zwartsprietdikkopje	x	x		

Bijlage 7a. Libellen in de kilometerhokken 226-565, 226-566, 227-565 en 227-566 in en rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming				Rode lijst	Beschermingsregime
	226-565	226-566	227-565	227-566		
Blauwe glazenmaker	x	x				
Bloedrode heidelibel			x	x		
Bruine glazenmaker			x	x		
Bruinrode heidelibel				x		
Geelvlakheidelibel				x		
Gewone pantserjuffer				x		
Grote keizerlibel				x		
Houtpantserjuffer				x		
Lantaarntje			x			
Metaalglanslibel				x		
Noordse witsnuitlibel				x		
Paardenbijter			x	x		
Platbuik			x			
Tangpantserjuffer				x		
Tengere pantserjuffer				x	KW	
Variabele waterjuffer				x		
Venglazenmaker				x		
Vuurjuffer				x		
Watersnuffel			x	x		
Zwarte heidelibel				x		

Bijlage 7b. Libellen in het uurhok 12-22 in en rond het plangebied (waarnemingenverslag)

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	1990-2000	≥ 2001		
Azuurwaterjuffer	x	x		
Blauwe breedscheenjuffer	x	x		
Blauwe glazenmaker	x			
Bloedrode heidelibel	x	x		
Bruine glazenmaker	x	x		
Bruinrode heidelibel	x	x		
Geelvlakheidelibel	x			
Gewone oeverlibel	x	x		
Gewone pantserjuffer	x	x		
Glassnijder	x	x	KW	
Grote keizerlibel	x	x		
Grote roodoogjuffer	x	x		
Houtpantserjuffer	x	x		
Koraaljuffer	x	x		
Lantaarntje	x	x		
Metaalglanslibel	x			
Noordse witsnuitlibel	x	x		
Paardenbijter	x	x		
Platbuik	x	x		
Smaragdlibel		x		

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	1990-2000	≥ 2001		
Steenrode heidelibel	x	x		
Tangpantserjuffer	x			
Variabele waterjuffer	x	x		
Venglazenmaker	x	x		
Viervlek	x	x		
Vuurjuffer	x	x		
Watersnuffel	x	x		
Weidebeekjuffer	x	x		
Zwarte heidelibel	x	x		
Zwervende pantserjuffer	x			

Bijlage 8. Codes Rode lijst.

BE	Bedreigd
EB	Ernstig Bedreigd
GE	Gevoelig
KW	Kwetsbaar
OG	Onvoldoende Gegevens
NB	Niet Beschouwd, standaardlijstsoort
TNB	Thans Niet Bedreigd
UW	Uitgestorven (wereldschaal)
UWW	In het Wild uitgestorven (wereldschaal)
VN	Verdwenen uit Nederland
VN*	Verdwenen uit NL voor 1900
VNW	In het wild verdwenen (NL)

Bijlage 9. Uitleg beschermingsregime

Soorten in tabel 1

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als 'Algemene soorten'. Ze zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze 'Algemene soorten' geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld.

Soorten in tabel 2

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als 'Overige soorten'. Voor deze 'Overige soorten' geldt, in het kader van de Flora- en faunawet, een vrijstelling mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring (zie hierna). Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor versterking van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Een ontheffing zal worden verleend als:

- er geen benutting of economisch gewin plaatsvindt;
- zorgvuldig wordt gehandeld.

Dit houdt in elk geval in dat de werkzaamheden geen wezenlijke invloed hebben op de soort. Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Verder moet voortgaand aan de werkzaamheden in redelijkheid alles worden verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat dieren

worden gedood of verwond en verblijfplaatsen worden beschadigd. Hierdoor ligt het voor de hand dat in ieder geval buiten het broedseizoen zal moeten worden gewerkt.

Soorten in tabel 3

Dit betreft de soorten die worden genoemd in bijlage 1 van de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet of in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Ontheffing voor deze soorten wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. Voor verstoring van deze soorten kan slechts ontheffing worden verleend als aan de volgende drie voorwaarden wordt voldaan:

- als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- als er geen alternatief is voor de werkzaamheden;
- als sprake is van een specifiek in de wet of de AMvB genoemde omstandigheid, bijvoorbeeld de bedreiging van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, bestendig gebruik en uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Gedragcodes voor soortenbescherming

Een gedragscode wordt noodzakelijk om van bepaalde vrijstellingen te kunnen gebruikmaken. De code moet door een sector of ondernemer worden opgesteld en worden goedgekeurd door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een gedragscode maakt op systematische wijze duidelijk hoe aan de voorwaarden van de vrijstelling kan worden voldaan. Belangrijke elementen hierbij zijn de begrippen 'zorgvuldig handelen' en 'al het redelijke doen' om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Daarbij moet:

- een inventarisatie worden verricht naar beschermde soorten in het plangebied (door een deskundige);
- een plan van aanpak worden opgesteld voor het voorkomen van verstoring van de beschermde soorten;
- tevens een plan van aanpak worden opgesteld om verblijfplaatsen die voor langere periode worden gebruikt, te beschermen;
- bijzondere aandacht worden besteed aan soorten van de Rode lijst, bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 van de Vogelrichtlijn;

en tot slot:

- mogen geen werkzaamheden worden uitgevoerd die in strijd zijn met de verbodsbepalingen in de voor soorten meest kwetsbare periode.

Colofon

Opdrachtgever:

Gemeente Noordenveld

Contactpersoon:

Mevrouw L. Beerlink

Fotografie:

BügelHajema Adviseurs

Advies Flora- en faunawet:

De heer ing. D.J. Venema,

BügelHajema Adviseurs

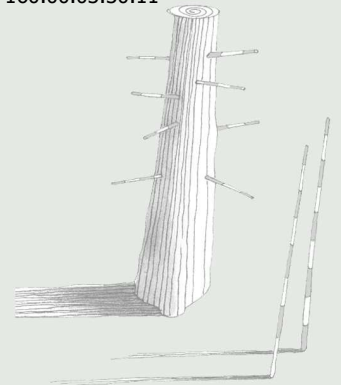
Supervisie:

De heer ir. H.H. Jager,

BügelHajema Adviseurs

Projectnummer:

160.00.03.30.11

BügelHajema Adviseurs bv

Bureau voor Ruimtelijke

Ordering en Milieu bnSP

Vaart nz 48-50

Postbus 274

9400 AG Assen

Telefoon (0592) 31 62 06

Telefax (0592) 31 40 35

www.bugelhajema.nl

E-mail: assen@bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,

Leeuwarden en Amersfoort